

Jerzy Rozpędowski, Czesław Lasota

Nowy Kościół, pow. Złotoryja

Informator Archeologiczny : badania 5, 206-207

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wśród dotychczas znalezionych zabytków na uwagę zasługują dwie drobne ozdoby z blaski srebrnej /?/, pierścienek brązowy, fragment miseczkowatego przedmiotu z tegoż metalu, kilka noży żelaznych i kilka osekłok-podkładek. Wystąpiły też przędziki gliniane i dyskooidalne grzędziła do sieci, kości i łuski rybne, skorupy szcześni oraz kości ssaków i ptaków. Największą grupę zabytków stanowi ceramika; w dominującej przewadze jest ona lepiąca ręcznie. Wśród powyższej grupy zwracają uwagę naczyńa zdecydowanie nawiązujące do form z młodszego okresu rzymskiego, np.: niskie czarki z pionowymi, krótkimi, bądź też słabo wychylonymi brzegami lub z brzegami nieznacznie zagiętymi do środka; zdarzają się również nieduże naczyńa dwustożkowate z małomem w połowie wysokości. Rzadko występują prymitywne naczyńa workowate oraz zbliżone do tzw. typu "praskiego". Niemal wszystkim zespołom towarzyszą sporadyczne ułamki naczyń "siwych" i naczyńa obtaczane, wykonane przeważnie z delikatnej masy garncarskiej, w kolorze kremowym lub jasnobrązowym. Z reguły zdobiono ornamentem strefowym, składającym się z wielokrotnych linii falistych i na przemian takich samych prostych. Spotyka się także ich naśladownictwa wśród form lepiących ręcznie. Niemal wszystkim zespołom towarzyszą fragmenty prażnic.

Osada wczesnośredniowieczna w Nowym Dworcu powstała na miejscu osadnictwa neolitycznego. Znalezione fragmenty naczyń glinianych wskazują, że miejsce to zamieszkiwała ludność kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowej.

NOWY KOŚCIÓŁ, pow.: Złotoryja

Instytut Historii Architektury
Sztuki i Techniki Politechniki
Wrocławskiej

Badania prowadzili doc. dr Jerzy Rospędowski i mgr Czesław Lasota. Finansował WKZ we Wrocławiu i Instytut Historii Architektury Sztuki i Techniki PW. Pierwszy sezon badań. Jednonawowy kościół późnoromański, komentarz do wczesnośredniowiecznej /XII - pocz. XIII w./.

Celem badań było uchwycenie kolejnych faz rozwojowych obiektu, a w szczególności poprawne ustalenie formy pierwotnego późnoromańskiego założenia.

W wyniku prac architektoniczno-archeologicznych stwierdzono, iż pierwotny kościół był budowlą jednonawową, bez wieży na froncie, z wydzielonym od wschodu, zamkniętym poligonalnie presbiterium.

W okresie poprzedzającym wzniesienie budowli na tym terenie znajdował się wczesnośredniowieczny omentarz szkieletowy. W dwóch niewielkich wykopach /o wymiarze 2 x 2 m/ odsłonięto fragmentarycznie ostery groby, stosunkowo bogato wyposażone /między innymi znaleziono: kablówek skroniowy, pierścienki, brakteat/. Kości ludzkie wystąpiły także w wypełnisku wykopu pod fundament późnoromańskiego założenia. Wstępnie omentarzysko jest datowane na XII w. do około 1228 r., kiedy to po raz pierwszy w źródłach pisanych pojawia się wzmianka o budowli.

OSETNO MAŁE, pow. Góra
Stanowisko 1

patrz okres wpływów rzymskich

PARZNIEW, pow. Pruszków
Stanowisko 2

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Warszawie

Badania prowadziła mgr Małgorzata Woyda.
Finansował WKZ w Warszawie.¹ Pierwszy sezon badań.² Osada wczesnośredniowieczna VII-VIII wiek.³

Relikty osady znajdują się na płaskim wzniesieniu wśród łąk na południe od wsi Parzniew. W trakcie badań ratowniczych odkryto dwie jamy.

Jama 1 - kształt regularny, owalny o wymiarach około 2 m x 1,5m; wypełnisko ciemne, smoliste z licznymi fragmentami ceramiki i przepalonymi kamieniami. Jama ta o regularnym nieokowatym kształcie w profilu miała około 50 cm głębokości, w połowie wystąpiła dziesięciocentymetrowej grubości wkładka jasnożółtego piasku /najgrubsza w centrum, cieniejąca ku brzegom jamy. Prawdopodobnie świadczy to o dwufazowym użytkowaniu jamy. Charakter wypełniska jamy, jej wielkość i kształt wskazują, że była ona paleniskiem.

Jama 2 - analogiczna, pod względem charakteru wypełniska i zabytków, do jamy 1 odkryta została w stanie całkowitego niemal przesłania, być może nawet na wtórnym słoju.

Ceramikę obu jam datować można na koniec VI, VII-VIII wiek.⁴

Badania będą kontynuowane.⁵

PIOTRAWIN, pow. Opole Lubelskie Katedra Archeologii Polski Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Stanowisko 1

Badania prowadziła mgr Maria Sułowska.¹ Finansowała Katedra Archeologii Polski KUL.²